

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „GJ Magma“

2017-01-05

Nr.(28.7)-A4-200

UAB „Vakarų skalda“

Vilniaus miesto savivaldybės administracijai
Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie
Sveikatos ministerijos Vilniaus departamentui
Vilniaus apskrities priešgaisrinei gelbėjimo
valdybai
Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos Vilniaus teritoriniam padaliniui

Kopija

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Vilniaus regiono aplinkos apsaugos
departamentui

GALUTINĖ ATRANKOS IŠVADA DĖL RAČKŪNŲ SMĖLIO IR ŽVYRO TELKINIO IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO RAČKŪNŲ K., PANERIŲ SEN., VILNIAUS M. SAV., POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Peržiūrima atrankos išvada

Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) 2016-09-30 priimta atrankos išvada Nr. (28.7)-A4-9856 dėl Račkūnų smėlio ir žvyro telkinio išteklių naudojimo Račkūnų k., Panerių sen., Vilniaus m. poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV). Planuojamai ūkinei veiklai PAV neprivalomas.

1¹. Kur, kada ir kokiose visuomenės informavimo priemonėse buvo paskelbta visuomenei apie Atrankos institucijos priimtą atrankos išvadą, kuri persvarstoma.

Agentūra savo internetinėje svetainėje 2016-09-30 paskelbė informaciją apie priimtą atrankos išvadą dėl Račkūnų smėlio ir žvyro telkinio išteklių naudojimo Račkūnų k., Panerių sen., Vilniaus m. poveikio aplinkai vertinimo. Planuojamos ūkinės veiklos (toliau - PŪV) užsakovas, PAV dokumentų rengėjas paskelbė: respublikinėje spaudoje – 2016-10-05 laikraštyje „Lietuvos žinios“, 2016-10-08 laikraštyje „Lietuvos rytas“, 2016-10-05 Vilniaus miesto savivaldybėje ir 2016-10-03 Vilniaus miesto savivaldybės Panerių seniūnijoje.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas

UAB „Vakarų skalda“, Šilutės pl. 25, Klaipėda, LT-95107, tel. (8-46) 341 915, faks. (8-46) 341 916, elektroninis paštas: info@nts.lt. Adresas korespondencijai: Taikos pr. 4A-43, Klaipėda, LT-91229.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Račkūnų smėlio ir žvyro telkinio išteklių naudojimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Račkūnų k., Panerių sen., Vilniaus miesto savivaldybė.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Planuojam ūkinė veikla (toliau – PŪV) – smėlio ir žvyro telkinio išteklių naudojimas. Bendrai planuojamas naudoti naudingųjų iškasenų gavybai plotas apima 19,9 ha. Račkūnų smėlio ir žvyro telkinyje ištekliai detalčiai išžvalgyti ir patvirtinti kiek didesniame 20,30 ha plote, tačiau kasyba

planuojama kiek mažesniame plote, nes paliekama 20 m nedarbo zona nuo artimiausios sodybos gyvenamosios aplinkos. Planuojamas naudoti plotas patenka tik į valstybinę žemę, kurioje nėra suformuoto žemės sklypo. Greta esantys, besiribojantys suformuoti žemės sklypai, dauguma jų yra žemės ūkio paskirties. Šiauriau planuojamo eksploatuoti telkinio (Trakų r., Lentvario sen.) yra kapinės. Pastarojo žemės sklypo (kapinių) paskirtis yra kita, o naudojimo būdas – bendro naudojimo. Aplink šias kapines nėra išskirta sanitarinė apsaugos zona. Planuojamas naudoti 2016 metais detaliai išžvalgytas Račkūnų smėlio ir žvyro telkinys patenka į dalį 1971 metais parengtiniu detalumu išžvalgyto telkinio kontūro. Telkinys yra išsidėstęs mažai urbanizuotoje vietovėje. Greta planuojamo atidaryti karjero ribos nėra planuojama ar suplanuota jokių gyvenamųjų ar visuomeninės paskirties teritorijų. Pagal Vilniaus miesto bendrojo plano sprendinius PŪV teritorija priskirta žemės ūkio ir kitų neužstatomoms teritorijoms, galima tikslinė paskirtis - naudingųjų iškasenų teritorija. Į rytus, kitapus Pilialaukio g. žemės sklype (kad. Nr. 0101/0164:714) yra suformuota visuomeninės paskirties teritorija, o žemės sklype (Nr. 0101/0164:238) formuojamos gyvenamosios teritorijos. Tik planuojamoje naudoti telkinio šiaurės vakarinėje dalyje yra įsiterpusi gyvenamoji sodyba, kuri nuo patvirtintos išteklių ribos yra arčiausiai nutolusi 28 m į rytus. Siekiant sumažinti neigiamą gavybos įtaką triukšmo ir oro taršos atžvilgiu šiai sodybai, paliekama 20 m nedarbo zona nuo artimiausios sodybos gyvenamosios aplinkos. Prieš pradėdant darbus telkinyje, 5 m nuo artimiausios sodybos gyvenamosios aplinkos bus pastatyta triukšmo mažinimo sienelė. Kita telkiniui artima sodyba yra nutolusi 150 m į vakarus. Artimiausia Lentvario miesto (Trakų r.) gyvenamoji sodyba yra nutolusi 215 m į šiaurę nuo šiaurės rytinės telkinio dalies. Kitos faktinės sodybos esančios telkinio artimoje aplinkoje nutolusios dar didesniais atstumais. Vertinamas plotas nepatenka į saugomas teritorijas. Artimiausia saugoma teritorija yra už 2580 m į vakarus esantis Trakų istorinis nacionalinis parkas. Kiek toliau, už 2,9 km į šiaurės rytus yra nutolęs Naujojo Lentvario botaninis draustinis. Pagal Saugomų rūšių informacinės sistemos duomenis nagrinėjamame plote ir jo apylinkėse nėra fiksuota jokių saugomų rūšių buvimo faktų.

Produkcijai iš karjero išvežti iki magistralinio kelio Vilnius – Prienai – Marijampolė (Nr.A16) (Galvės g.) bus sustiprinta pro telkinį einančio žvyrkelio (2v kategorijos) (Račkūnų g.) atkarpa (apie 800 m) ir pritaikyta sunkiasvorės technikos judėjimui (valstybinėje žemėje, kadastro vietovėje palikto pravažiavimo vietoje). Toliau bus naudojamas jau sukurta kelių infrastruktūra, o produkcija gabenama viešo naudojimo keliais, kuriuose nėra jokių apribojimų sunkiajam transportui. Palei išvežimo žvyrkelio atkarpą iki magistralinio kelio nėra nei vienos gyvenamosios sodybos ar planuojamos gyvenamosios teritorijos. Vidutinis transportavimo atstumas skaičiavimuose priimamas apie 25 km. Išvežimo žvyrkelio atkarpa iki plento dulkėtumui sumažinti sausros metu bus reguliariai laistoma.

Račkūnų smėlio ir žvyro telkinyje, Lietuvos geologijos tarnybos prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2016 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1 – 104, patvirtinta 2009 tūkst. m³ smėlio ir 1241 tūkst. m³ žvyro išteklių (bendrai 3250 tūkst. m³), 20,3 ha plote. Bendras apskaičiuotas dirvožemio tūris nagrinėjamame plote, kurio didžioji dalis bus nuimta, sudaro 61 tūkst. m³, dangos gruntų – 123 tūkst. m³. Duomenų apie didesnius geologinius procesus ir reiškinius, geotopus šioje vietovėje ir aplink ją kelių kilometrų spinduliu nėra žinoma.

Birių naudingųjų iškasenų kasybai bus naudojamas ekskavacijos būdas, o gruntai pervežami automobiliais. Kasyba karjere planuojama vykdyti šiltuoju metų laiku. Apatinė naudingosios iškasenos dalis yra apvandenintame klode. Telkinys bus eksploatuojamas taikant vienbortę transportinę darbų sistemą su lygiagrečiu darbų fronto pasislinkimu. Naudingasis klodas bus kasamas bent 5 – 6 gavybos pakopomis, kadangi naudingojo klodo vidutinis storis dažniausiai kinta tarp 16 – 18 m. Tiksliau gavybos pakopų skaičius bus apskaičiuotas telkinio naudojimo plano rengimo metu.

Visa iškasta žaliava iš klodo bus perdirbama mobilioje sijojimo mašinoje išrūšiuosiančią žaliavą į keletą skirtingų frakcijų. Šis sijotuvai yra mobilus, turintis vidaus degimo variklį ir judantis kartu su gavybos frontu.

Visi ištekliai, esant planuojamoms metinėms gavybos apimtims 100 tūkst. m³ nagrinėjamame plote, bus iškasti apytiksliai per 30 metų. Kasybos metu bus naudojamas tiksliai kuras dyzeliniams vidaus degimo varikliams. Kasant smėlį ir žvyrą atliekų nesusidarys.

Atlikti triukšmo skaičiavimai rodo, kad planuojamame karjere skleidžiamas triukšmas, įgyvendinus jo mažinimo priemones, neviršys ribų nustatytų higienos normoje. Veiklos vykdytojas įsipareigoja, kaip kompensacinę priemonę triukšmo mažinimui, iki pradėdant vykdyti nuodangos darbus pastatyti triukšmo mažinimo sienelės palei artimiausios karjerui esamos sodybos gyvenamąją aplinką ir palei rytinį telkinio pakraštį, taip pat palei išteklių apskaičiavimo kontūrą, atitraukus 5 m nuo jo ribos į vidinę pusę, bus sustumiamas apsauginis dirvožemio pylimas, kurio aukštis sieks 3 m, o plotis 11 – 12 m, jis mažins triukšmą, oro taršą. Oro taršos padidėjimą gali sąlygoti didesnis dulkėtumas, sukeltas atliekant kasybos, sijojimo, pervežimo darbus, taip pat dirbančiųjų mechanizmų išmetamosios dujos. Oro tarša nuo šių faktorių padidės, bet nebus viršijamos oro teršalų (CO, CH, NO_x, SO₂, ir KD) ribinės vertės.

Lauko darbų metu visuose gręžiniuose buvo matuojamas gruntinio vandens pasirodymo ir nusistovėjimo lygis. Jis fiksuotas 11,0-17,5 m gylyje. Gruntinio vandens lygis kinta nuo 146,3 m NN iki 149,4 m NN, vidutiniškai sudaro 148,0 m NN. Numatoma, kad smėlio ir žvyro eksploatavimas šioje vietoje neturės jokios tiesioginės neigiamos įtakos aplinkiniams vandens telkiniams, upėms, artimiausių sodybų šuliniams, gręžiniams ar artimiausioms vandenvietėms. Esant nenumatytoms aplinkybėms veiklos vykdytojas įsipareigoja pagilinti šulinius arba gręžinius artimiausiose sodybose.

Kasant smėlį ir žvyrą pramoninių nuotekų ir vandens teršalų nesusidaro. Darbuotojų buitiniams poreikiams bus įrengtas biotualetas.

Baigus naudingųjų išteklių gavybą, buvusio karjero vietoje susiformuos vidutiniškai apie 2,5 m gylio vandens baseinas. Karjero šlaitai bus nulėkštinti ir apšodinti medžiais bei krūmais.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Vertinamas plotas nepatenka į saugomas teritorijas. Artimiausia „Natura 2000“ teritorija svarbi buveinių apsaugai yra Varnikų miškas, esantis už 2640 m į vakarus, šiaurės vakarus. Artimiausia „Natura 2000“ teritorija svarbi paukščių apsaugai yra Baltosios Vokės šlapžemės, nutolusios 13,5 km į pietryčius. Kitos saugomos teritorijos nutolusios didesniais atstumais, todėl PŪV poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymas – netikslingas.

6. Kas ir dėl kokių priežasčių pateikė motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamentas (toliau – Vilniaus departamentas) 2016-10-14 raštu Nr. 2.10-7389(16.9.7.10.11) (toliau – Raštas) kreipėsi į Agentūrą, jog nepritaria atrankos išvadai ir prašo persvarstyti PAV atrankos išvadą dėl šių priežasčių: 1) pateikta nepagrįsta informacija, apie PŪV ir su ja susijusių transporto srautų skleidžiamos oro taršos poveikį artimiausiai gyvenamajai ir visuomeninei teritorijai, kadangi oro taršos modeliavimui naudoti tik vienerių metų (2015 m.) meteorologiniai duomenys, taip pat neįvertintas dulkėtumas kylantis nuo paties atidengto žemės paviršiaus (nepateikta informacija apie dulkėtumą mažinančias priemones); 2) pateikta pagrįsta informacija tik apie triukšmo poveikį artimiausiai gyvenamajai aplinkai (gyvenamasis namas, kuriam numatomas triukšmo kompensacinės priemonės (akustinė sienelė)), tačiau nepateikta pagrįsta informacija apie PŪV ir su ja susijusių transporto srautų keliamo triukšmo poveikį kitoms artimiausioms esamoms ir planuojamoms gyvenamosioms ir visuomeninėms teritorijoms bei numatomas kompensacines priemones – negalime įvertinti atitikties Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (toliau HN 33:2011), reikalavimams; 3) pateikta nepagrįsta informacija apie galimą visuomenės nepasitenkinimą PŪV ir numatomomis triukšmo kompensacinėmis priemonėmis (akustinė sienutė prie namo).

7. Poveikio aplinkai vertinimo dalyviai, kurie dalyvavo peržiūrint atrankos išvadą

Atrankos išvados persvarstymas įvyko Agentūroje 2016 m. lapkričio 21 d. Susirinkime dalyvavo PAV dokumentų rengėjų, PŪV užsakovo, Vilniaus departamento, Agentūros ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos atstovai. Persvarstymo metu PAV atrankos rengėjas atsakė į visas Vilniaus departamento Rašte pateiktas pastabas ir Vilniaus miesto savivaldybės atstovų pateiktus klausimus, apibūdino PŪV, nurodė atstumus iki artimiausių gyventojų. Posėdžio metu

nuspręsta, jog PAV dokumento rengėjas papildys atrankos informaciją, pateikiant atsakymus į Vilniaus departamento Rašte ir Vilniaus miesto savivaldybės atstovių posėdžio metu pateiktas pastabas dėl PŪV: papildys atrankos informaciją apie artimiausią gyvenamąją aplinką, patikslins transporto srautų keliamos oro taršos, triukšmo skaičiavimus bei numatomas kompensacines priemones neigiamam PŪV poveikiui mažinti Papildytą atrankos informaciją pateiks Agentūrai, Vilniaus departamentui ir Vilniaus miesto savivaldybei.

Vilniaus departamentas 2016-12-28, raštu Nr. 2.10-101762(16.9.7.10.11) informavo, jog įvertinęs papildomai pateiktą PAV dokumentų rengėjo informaciją apie PŪV, pritaria dėl neprivalomo PŪV PAV vertinimo.

Vilniaus miesto savivaldybės administracija 2016-12-30, raštu Nr. A178-12/16 (2.3.1.3-UK2) informavo, jog įvertinusi papildomai pateiktą PAV dokumentų rengėjo informaciją apie PŪV pritaria dėl neprivalomo PŪV PAV vertinimo.

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio padalinio, Vilniaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos bei visuomenės atstovai į persvarstymą neatvyko ir savo išvados iki 2016-11-21, kaip buvo reikalauta Agentūros 2016-11-09 rašte Nr. (28.7)-A4-11180 nepateikė.

8. Pastabos ir pasiūlymai

8.1. Apie priimtą galutinę atrankos išvadą užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, gavęs atrankos išvadą, per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei, paskelbdamas visuomenei informaciją vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

8.2. Užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas turi raštu informuoti atsakingą instituciją (Aplinkos apsaugos agentūrą) apie pranešimo paskelbimą minėtame tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, kartu pridėdamas laikraščių, kuriuose skelbtas pranešimas, kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės ir seniūnijos, kurių teritorijas apima planuojama ūkinė veikla, su savivaldybės ir seniūnijos informacine žyma apie gavimo faktą ir datą.

8.3. PŪV organizatorius privalo laikytis visų aktualių vykdomą veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir atitinkamai peržiūrėti ir keisti veiklos rodiklius, keičiantis teisiniam reguliavimui. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankos išvada priimti pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

8.4. Veiklos vykdytojas privalės vykdyti savo numatytas pasekmių aplinkai mažinimo priemones t. y. akustinės sienelės statyba, apsauginio dirvožemio pylimo įrengimas, žvyrkelio atkarpos laistymas, savalaikė karjero rekultivacija.

9. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant galutinę atrankos išvadą

9.1. PAV subjektai, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamentas 2016-12-28, raštu Nr. 2.10-10176(16.9.7.10.11) ir Vilniaus miesto savivaldybės administracija 2016-12-30, raštu Nr. A178-12/16 (2.3.1.3-UK2) pritaria dėl neprivalomo PŪV poveikio aplinkai vertinimo.

9.2. PŪV reikšmingo neigiamo poveikio gamtinei aplinkai (kraštovaizdžiui, saugomoms teritorijoms ir kt.) neturės. Planuojamas naudoti plotas nepatenka į saugomas teritorijas. Artimiausia saugoma gamtinė teritorija svarbi buveinių apsaugai yra Varnikų miškas, esantis už 2640 m į vakarus, šiaurės vakarus. Pagal Saugomų rūšių informacinės sistemos duomenis nagrinėjamame plote ir jo apylinkėse nėra fiksuota jokių saugomų rūšių buvimo faktų. Artimiausia „Natura 2000“ teritorija svarbi paukščių apsaugai yra Baltosios Vokės šlapžemės, nutolusios 13,5 km į pietryčius. Žvyro ir smėlio kasyba numatoma detalčiai išžvalgytame vertingų išteklių plote kaip naudojamo Račkūnų telkinio ąša, bus naudojama jau sukurta infrastruktūra.

9.3. Pagal pateiktą informaciją, įgyvendinus numatytas kompensacines priemones PŪV metu triukšmo ribiniai dydžiai viršijami nebus ir atitiks Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“

patvirtinimo“ patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ reglamentuojamus dydžius.

9.4. Oro taršai kietosiomis dalelėmis, išmetamosiomis dujomis iš mobilių tašos šaltinių bei triukšmo taršos mažinimui numatomos priemonės: saugių mechanizmų naudojimas, produkcijos vežimo metu automobilių kėbulus dengiančių tentų naudojimas, sausuoju metų laiku karjero vidaus ir produkcijos išvežimo kelių laistymas, dirvožemio pylimo iki 3 m aukščio sustūmimas, triukšmo mažinimo sienelės pastatymas. Prie artimiausios gyvenamosios sodybos akustinė sienelė neplanuojama, paliekama 36 m nedarbo zona. Smėlio ir žvyro gavybos procese susidaranti tarša dulkėmis nėra intensyvi, gali trukti trumpai ir visumoje nesukels apčiuopiamos taršos.

9.5. Neigiamas poveikis kraštovaizdžiui bus tik karjero kasybos metu. Baigus darbus PŪV teritorija bus tinkamai rekultivuota – į vandens telkinį ir mišką, taip bus sukurta rekreacinė aplinka.

9.6. Derlingas dirvožemio sluoksnis bus išsaugotas ir panaudojamas teritorijos tvarkymui.

9.7. Eksploatuojant telkinį gamybinių atliekų nesusidarys.

9.8. PŪV vieta atitinka Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo plano sprendinius – numatomos žemės ūkio ir kitos paskirties neužstatomos teritorijos.

10. Priimta galutinė atrankos išvada

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, įgyvendinus 8. Pastabos, pasiūlymai 8.4. p. nurodytas sąlygą bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 13 dalimi, priimama galutinė atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai - Račkūnų smėlio ir žvyro telkinio išteklių naudojimui, Račkūnų k., Panerių sen., Vilniaus m. sav., poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos.

Ši išvada gali būti skundžiama Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo jos gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius įgaliota, Poveikio aplinkai vertinimo departamento Poveikio aplinkai vertinimo ir taršos prevencijos skyriaus vedėja, atliekanti Poveikio aplinkai vertinimo departamento direktoriaus funkcijas

Milda Račienė